

Το αναδυόμενο Ισλάμ και Η Ανταπόκριση Της Εκκλησίας

Μέρος I: Το αναδυόμενο Ισλάμ—Προέλευση & Εκδηλώσεις 3

Μέρος II: Η Ανταπόκριση Της Εκκλησίας 14

Στην μεγάλη συζήτηση σχετικά με τον ρόλο του Ισλάμ στην παγκόσμια πραγματικότητα, ισχυρές φωνές υψώνονται για να υπερασπίσουν την δεύτερη σε μέγεθος θρησκεία του κόσμου. Διατυπώνουν μια διάκριση ανάμεσα στην αληθινή φύση της Ισλαμικής πίστης και στην διαστρεβλωμένη εκδοχή της που προβάλλεται από τους “φανατικούς” και τους “εξτρεμιστές”. Άλλοι λένε ότι Ισλάμ στην πραγματικότητα σημαίνει “ειρήνη” και ότι αυτοί που δεν ταυτίζονται με αυτήν την κατανόηση της θρησκείας αυτής είναι “αποκλίνοντες” και κινούνται έξω από το κυρίως ρεύμα της Μουσουλμανικής σκέψης επάνω σε αυτό το θέμα.

Η ερώτηση που κατά φυσικό τρόπο ακολουθεί είναι: “Ισχύουν αυτές οι διακρίσεις;” Είναι πραγματικά το Ισλάμ μια καλή θρησκεία που όμως σήμερα δεν εφαρμόζεται καλά, μια μεγάλη πίστη που παρουσιάζεται διαστρεβλωμένη από μια ακραία ομάδα που κινείται στο περιθώριο;

Μια θρησκεία στηρίζεται σε δύο πράγματα: κείμενα και παραδόσεις. Τι λένε τα κείμενα και οι παραδόσεις της Μουσουλμανικής πίστης σε σχέση με τις βαθιά ριζωμένες αξίες των σύγχρονων ανθρώπων όπως η ανεξιθρησκεία (η ελευθερία σε σχέση με το θρήσκευμα), η αξιοπρέπεια των γυναικών και η διάκριση κράτους και εκκλησίας; Το Ισλάμ, σαν μια κοσμοθεωρία, είναι “απλώς και μόνο μια θρησκεία”, ή μήπως είναι κάτι πιο επιθετικό, μια επεκτατική, πολιτική ιδεολογία; Οι Μουσουλμάνοι μένουν ικανοποιημένοι με το να αποδίδουν απλώς στους κοσμικούς Καίσαρες αυτό που τους ανήκει, ή πρόκειται για μια καταπιεστική θεοκρατία δικής τους κατασκευής; Με όλο το σεβασμό στους πολλούς Μουσουλμάνους που ασκούν την πίστη τους στην ιδιωτική ζωή τους με ευγένεια απέναντι στους συνανθρώπους τους, η κριτική σκέψη απαιτεί να διαπραγματευτούμε τέτοια ερωτήματα. Τι έχουν να πουν τα κείμενα και οι παραδόσεις του Ισλάμ σε σχέση με θεμελιακές απόψεις του σύγχρονου κόσμου;

Το Ισλάμ, σαν μια κοσμοθεωρία, είναι “απλώς και μόνο μια θρησκεία”, ή μήπως είναι κάτι πιο επιθετικό, μια επεκτατική, πολιτική ιδεολογία;

Μέρος Ι: Το αναδυόμενο Ισλάμ—Προέλευση & Εκδηλώσεις

Ισλαμικά Θρησκευτικά Κείμενα που Προβληματίζουν

Αν η αποκάλυψη στην Βίβλο είναι προοδευτική, τότε μπορούμε να πούμε ότι η “αποκάλυψη” στον Μουσουλμανισμό είναι το αντίθετο, υποτροπική. Ενώ η Βίβλος κινείται από την αυστηρή διδασκαλία της θεοκρατίας της Παλαιάς διαθήκης προς της Εκκλησία της Καινής Διαθήκης, την γεμάτη αφθονία και χάρη, το Κοράνι και το Χαντίθ κινούνται από την εποχή της διπλωματίας του Μωάμεθ στην Μέκκα προς τις νομικιστικές και επιθετικές διακηρύξεις του στην Μεδίνα, που γράφτηκαν αργότερα, σε περίοδο εξορίας. Σε κάποιο αρχικό στάδιο, ο Μωάμεθ έγραψε ότι “όποιος [συμπεριλαμβανομένων και των Χριστιανών] πιστεύει στον Αλλάχ και στην Τελευταία Ημέρα, και εργάζεται δικαιοσύνη, θα βρει την ανταμοιβή του από τον Κύριό του· επάνω του δεν θα βρεθεί φόβος, ούτε θλίψη” (Κοράνι 2:62). Και φαινόταν να ευνοεί την θρησκευτική ελευθερία όταν έγραφε: “Ας μην υπάρχει καταναγκασμός στην θρησκεία” (Κοράνι 2:256). Αυτά τα όμορφα λόγια όμως αργότερα αντικαταστάθηκαν από την σκληρή γλώσσα του “εδαφίου του σπαθιού”: “Πολεμήστε και σφάξτε τους Απίστους όπου κι αν τους συναντήσετε, και πιάστε τους, πολιορκήστε τους, ενεδρεύστε

Ένα τέτοιο κείμενο δεν είναι καλή αρχή για μια “θρησκεία ειρήνης”.

εναντίον τους με κάθε τρόπο...” (Κοράνι 9:5). Δυστυχώς, επειδή ο Μωάμεθ έγραψε αυτό το πολεμικό εδάφιο αργότερα στη ζωή του, έχει την μεγαλύτερη ισχύ σε σχέση με τα προηγούμενα εδάφια, σύμφωνα με τον Μουσουλμανικό κανόνα της “ανάκλησης”, ο οποίος ορίζει ότι

εδάφια που γράφτηκαν μετέπειτα μπορούν να ακυρώσουν διαφορετικού πνεύματος εδάφια που είχαν γραφτεί προηγούμενα επάνω στο ίδιο θέμα. Η σκληρή στάση του Μωάμεθ απέναντι στους “απίστους” συνεχίζεται και στο Χαντίθ, το δεύτερο ιεραρχικά ιερό κείμενο του Ισλάμ, μια συλλογή ρητών και βιογραφικών στοιχείων από τη ζωή του. Εκεί, κατηγορεί τους Χριστιανούς ότι αποδίδουν στον Ιησού (τον Οποίο το Κοράνι αναγνωρίζει απλώς ως προφήτη) “θέση που δεν Του ανήκει”¹ και διακηρύττει ότι ένας Μουσουλμάνος που θα εγκαταλείψει την πίστη (ένας “αποστάτης”) μπορεί να θανατωθεί.² Έτσι μίλησε ο προφήτης, και οι επερχόμενες γενεές των Μουσουλμάνων μένει να δουν πώς θα εφαρμόσουν αυτά τα λόγια. Για παράδειγμα η σχολή νομικής σκέψης των Μαλικιτών³ ορίζει ότι “Δίνονται τρεις ημέρες διορία χάριτος στον αποστάτη· αν δεν μετανοήσει για την αποστασία του μέσα σ’ αυτές τις τρεις μέρες, τότε εκτελείται”.⁴

Ένα τέτοιο κείμενο δεν είναι καλή αρχή για μια θρησκεία που θέλει να θεωρείται “θρησκεία ειρήνης”. Αν ο κανόνας που θέσπισε ο Μωάμεθ είναι επίθεση στους απίστους και εκτέλεση των αποστατών, τότε πώς μπορεί ο πιστός Μουσουλμάνος να είναι ειρηνικός άνθρωπος;

Διακρίσεις και Διωγμοί: η Λογική Επέκταση των Άγιων Γραφών του Ισλάμ

Με τέτοια κείμενα σαν θεμέλιο του Ισλάμ, είναι κατανοητό γιατί οι Χριστιανοί στις Μουσουλμανικές χώρες έχουν υποστεί πολλές διακρίσεις και διωγμούς αιώνες τώρα.⁵ Έχοντας καταταχτεί στην κοινωνική θέση του ντιμί (*dhimmi*)⁶ από τις κυριαρχικές ισλαμικές κουλτούρες, οι πιστοί συχνά έχουν στερηθεί τα πλήρη πολιτικά δικαιώματα και την ίση μεταχείριση από το νόμο. Και η κακοποίηση δεν περιορίζεται στα σύνορα των εθνών με την Μουσουλμανική πλειονότητα, επειδή όπου οι Μουσουλμάνοι αποτελούν την πλειονότητα, ακόμα και σε γειτονιές ή σε οργανισμούς, εξασκούν την δύναμή τους επάνω στους “απίστους” της περιοχής τους. Παραδείγματα που δείχνουν διαφορετικούς τρόπους κακοποίησης, από πάνω από δώδεκα χώρες:

1. Στα τέλη του 2005, τρία Χριστιανά κορίτσια αποκεφαλίστηκαν κοντά στην πόλη Πόσο της επαρχίας Sulawesi στην **Ινδονησία**, σε μια περιοχή συνεχούς άσκησης βίας μεταξύ Μουσουλμάνων και Χριστιανών. Ένα από τα κεφάλια πετάχτηκε δίπλα σε μια εκκλησία.⁷

2. Ακόμα και μετά από την εκδίωξη των Ταλιμπάν από την εξουσία του **Αφγανιστάν**, ο Abdul Rahman, που είχε ασπαστεί τον Χριστιανισμό, είχε να αντιμετωπίσει την ποινή του θανάτου από τα χέρια της νέας δημοκρατικής κυβέρνησης το 2006.⁸

3. Ένα *fatwa* (διάταγμα) που εκδόθηκε στις 3 Ιουλίου 2000 από ένα τμήμα του Υπουργείου Θρησκευτικών Κληροδοτημάτων της **Σαουδικής Αραβίας** ορίζει ότι το κτίσιμο οποιουδήποτε τύπου λατρείας εκτός από τζαμί ήταν παράνομο.⁹ Και τον Ιούνιο του 2006 δέκα αστυνομικοί με ξύλινα κλομπ συνέλαβαν τέσσερις Αφρικανούς Χριστιανούς επειδή προσεύχονταν σε ένα ιδιόκτητο σπίτι στην Τζέντα.¹⁰

4. Αν και στη **Μαλαισία** το Ισλάμ διατείνεται ότι δείχνει ανεκτικότητα, ο αρχηγός μιας πολιτείας αρνήθηκε σε Καθολικούς Χριστιανούς το δικαίωμα να κτίσουν μια εκκλησία με τρούλο και σταυρό, με το επιχείρημα ότι θα ήταν εξαιρετικά προκλητικό.¹¹ Και ο οδηγός μαθημάτων για την Ισλαμική Εκπαίδευση του γυμνασίου περιείχε σκληρά μέτρα για τις περιπτώσεις των αποστατών. Σε κάποιο σημείο συστηνόταν η εκτέλεση, “για να δείξει σε όλους ότι το Ισλάμ δεν είναι μια θρησκεία που μπορεί κανείς να

περιφρονήσει καταπώς θέλει” και “ώστε κανείς να μην τολμά να δυσφημήσει την Ισλαμική θρησκεία”.¹²

5. Από τη νίκη της Χαμάς στις εκλογές του Ιανουαρίου 2006, Προτεσταντικά και Καθολικά κτίρια στην **Δυτική Όχθη** έχουν χτυπηθεί με πυρά, βόμβες και άλλες μορφές βανδαλισμού.¹³ Στην Γάζα, η Βιβλική Εταιρία έλαβε απειλές για βομβιστικές επιθέσεις, και οι γείτονες πήραν το μέρος του ιδιοκτήτη του κτιρίου στο επίμονο αίτημά του να φύγουν.¹⁴

6. Κάτω από τον νόμο περί βλασφημίας του **Πακιστάν**, οι Χριστιανοί υπόκεινται σε κάθε είδους κακοποιήσεις, αποκλειστικά εξαιτίας της πίστης τους. Φυλακισμένος για την πίστη του, ο Mobeen Boota υπέστη κακοποιήσεις, συκοφαντίες, βασανισμούς και χυδαίες απόπειρες μεταστροφής του στο Ισλάμ.¹⁵

7. Στην **Ιορδανία**, αρνήθηκαν τα νόμιμα δικαιώματά της στην Siham Qandah, μετά τον θάνατο του συζύγου της που ήταν Μουσουλμάνος αξιωματικός του στρατού. Επειδή ήταν Χριστιανή, τα χρήματα και τα παιδιά της δόθηκαν από τα δικαστήρια στον αδερφό της, ο οποίος είχε ασπαστεί το Ισλάμ. Η απόφαση σε σχέση με την κηδεμονία των παιδιών ανατράπηκε τελικά τον Ιούνιο του 2005, μετά από πολύχρονες και πολύ δαπανηρές νομικές μάχες.¹⁶

8. Στο εύπορο, φαινομενικά υπερ-μοντέρνο Εμιράτο του **Ντουμπάι**, ένας Φιλιππινέζος ποιμένας καταδικάστηκε με την κατηγορία ότι “προσβάλλει το Ισλάμ” και ασχολείται με “Χριστιανική ιεραποστολική δραστηριότητα”. Για προσφορά υλικού σε έναν Αιγύπτιο, ο οποίος το αποδέχτηκε εν γνώσει του και με τη θέλησή του, ο ποιμένας αυτός τιμωρήθηκε με “ένα χρόνο φυλάκιση με αναστολή, απέλωση και δήμευση των κατασχεμένων αντικειμένων...”¹⁷

9. Η **Τουρκία** είναι επίσης γνωστή ως “προοδευτικό” κράτος, όμως τον Οκτώβριο του 2003 ο Yakup Cindilli “υπέστη άγριο ξυλοδαρμό ... ενώ έδινε Καινές Διαθήκες στην πόλη του. Ο ξυλοδαρμός είχε σαν αποτέλεσμα έναν θρόμβο αίματος στον εγκέφαλό του, ο οποίος προκάλεσε σοβαρές συνέπειες στην υγεία του, όπως ανικανότητα ομιλίας και χρήσης κάποιων άκρων του”.¹⁸

10. Στο **Ιράν**, όπου υπάρχει εξαιρετική δυσανεξία ιδιαίτερα μετά την άνοδο του Μαχμούτ Αχμαντινετζάντ στη θέση του Προέδρου, ο Ποιμένας Ghorban Tori έπεσε θύμα απαγωγής και μαχαιρώθηκε μέχρι θανάτου τον Νοέμβριο του 2005. “Αργότερα μέσα στην ίδια μέρα η μυστική αστυνομία εισέβαλε στο σπίτι του ψάχνοντας για Βίβλους και λοιπό Χριστιανικό υλικό στη γλώσσα Φαρσί. Επίσης εισέβαλαν και στα σπίτια άλλων γνωστών πιστών της ίδιας πόλης”.¹⁹

11. Στην Κένυα, όπου μόνο το 10% του πληθυσμού είναι Μουσουλμάνοι, εξτρεμιστές εισέβαλαν σε έναν ραδιοφωνικό σταθμό της Πεντηκοστιανή εκκλησίας στο Ναϊρόμπι, σκοτώνοντας ένα άτομο και τραυματίζοντας άλλα τρία. Η αφορμή που προκάλεσε την επίθεση φαίνεται ότι ήταν η “εκπομπή ενός μηνύματος στα Σουαχίλι με τίτλο ‘ο Ιησούς είναι η οδός’, συνιστώντας στους Μουσουλμάνους να μεταστραφούν στον Χριστιανισμό”.²⁰

12. Στην Νιγηρία, “Μουσουλμάνοι εξτρεμιστές κατανίκησαν αστυνομικούς που παρείχαν καταφύγιο σε μια Χριστιανή γυναίκα η οποία παρέμεινε ανώνυμη, στην πόλη Izom της περιοχής του Νίγηρα στις 28 Ιουνίου [2006], και την λιθοβόλησαν και ξυλοκόπησαν έως θανάτου επειδή ασκούσε ευαγγελισμό στο δρόμο”.²¹

13. Στην Αίγυπτο, οι εργασίες επιδιόρθωσης στα εκκλησιαστικά κτίρια πρέπει να εγκριθούν από τους νομάρχες, ενώ οι εργασίες επιδιόρθωσης στα τζαμιά μπορούν να γίνουν χωρίς κάποια ειδική άδεια από την διοίκηση.

14. Ακόμα και η Αγγλία έχει το μερίδιό της στον Μουσουλμανικό εκφοβισμό. Ένας οφθαλμίατρος στο Λίνκολνσάϊρ κέρδισε αποζημίωση γιατί “αναγκάστηκε από Μουσουλμάνους συναδέλφους του να αφήσει την δουλειά του” και μετέπειτα αποδείχτηκε ότι “αναγκάστηκε να παραιτηθεί από το οφθαλμολογικό τμήμα του Νοσοκομείου Pilgrim Hospital, όταν το προσωπικό του νοσοκομείου ανακάλυψε ότι ήταν Χριστιανός”.²² Εν τω μεταξύ στο Μπράντφορντ “εκκλησίες έχουν υποστεί βομβιστικές επιθέσεις, σύζυγοι ποιμένων έχουν υποστεί σεξουαλικές απειλές, και απαγχονίστηκε το σκυλί ενός εργαζόμενου σε μια εκκλησία... Μαύροι Πεντηκοστιανοί πιστοί έχουν επίσης απειληθεί...”²³

η ιστορία της παρουσίας των Χριστιανών σε χώρες με Μουσουλμανική πλειονότητα από το 1975 ως το 2006 είναι σε μεγάλο βαθμό ιστορία διωγμών και φυγής

Βεβαίως, σε διαφορετικές περιοχές του κόσμου βρίσκονται και διαφορετικές αποχρώσεις του Ισλάμ, αλλά αυτός ο κατάλογος των ανησυχητικών περιπτώσεων φανερώνει κάτι κοινό: τον εκφοβισμό που ασκούν οι Μουσουλμάνοι στους Χριστιανούς σε όλον τον κόσμο.

Δεν είναι περίεργο που η ιστορία της παρουσίας των Χριστιανών σε χώρες με Μουσουλμανική πλειονότητα από το 1975 ως το 2006 είναι σε μεγάλο βαθμό ιστορία διωγμών και φυγής.²⁴ Η Χριστιανική κοινότητα στο Λίβανο—

που ήταν πλειονότητα κατά το μεγαλύτερο μέρος του 20ου αιώνα—σήμερα αποτελεί μόνο το 40% του συνολικού πληθυσμού και συνεχίζει να συρρικνώνεται. Είναι γνωστή η διάβρωση του χριστιανικού πληθυσμού της Αιγύπτου όπως και η φυγή των Χριστιανών μέσα από τα σύνορα του Σουδάν. Και, δυστυχώς, η Χριστιανική παρουσία στους Αγίους Τόπους δεν είναι πια παρά μόνο η σκιά του παρελθόντος. Σε όλους αυτούς τους τόπους, η κύρια αιτία για την συρρίκνωση της Χριστιανικής παρουσίας είναι η πίεση ή και οι διωγμοί εκ μέρους των Μουσουλμάνων γειτόνων τους.

Αντίθεση: η Ευνοϊκή Μεταχείριση των Μουσουλμάνων στη Δύση

Σε αντίθεση με αυτά, κοινωνίες που στην πλειοψηφία τους είναι Χριστιανικές έχουν φανεί πολύ ανοικτές και έχουν δείξει μεγάλη ανεκτικότητα προς τις Μουσουλμανικές μειοψηφίες στο εσωτερικό τους. Οι στατιστικές επιβεβαιώνουν αυτήν την διαπίστωση. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 30 χρόνων, το Μουσουλμανικό στοιχείο στη Δύση έχει αναπτυχθεί ταχύτητα και ουσιαστικά. Στην Βρετανία, η Μουσουλμανική κοινότητα ανήλθε από 400.000 σε 2.000.000, και παρόμοια είναι τα στοιχεία για τη Γαλλία, τη Γερμανία, τη Δανία, την Ολλανδία και τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Και μόνο στη δεκαετία του 1990, ο Μουσουλμανικός πληθυσμός σχεδόν διπλασιάστηκε στην Αυστραλία και στον Καναδά.

Ο πολλαπλασιασμός των Μουσουλμανικών τόπων λατρείας ενισχύει ακόμα περισσότερο την εικόνα αυτή. Στην Βρετανία, ο αριθμός των τζαμιών και των Ισλαμικών κέντρων αυξήθηκε από 18 που ήταν το 1966 σε περίπου 2.000 το 2006²⁵, με καινούρια, μεγάλα κτίσματα στο Λονδίνο, το Εδιμβούργο και το Μπίρμινχαμ. Ίσως το πιο ανησυχητικό παράδειγμα φιλόδοξης Μουσουλμανικής οικοδόμησης στη Δύση είναι το προτεινόμενο τζαμί 40.000 θέσεων ακριβώς δίπλα στο στάδιο όπου θα πραγματοποιηθούν οι Ολυμπιακοί αγώνες του 2012 στο Λονδίνο. Αυτό θα έδειχνε σε όλον τον κόσμο ότι το Ισλάμ έχει μια ισχυρή παρουσία σε μία από τις μεγαλύτερες πόλεις της Δύσης και ότι η δυναμικότητά του ξεπερνάει κατά πολύ την δυναμικότητα της μακραίωνης Χριστιανικής κοινότητας.²⁶ Κατά παρόμοιο τρόπο, η οικοδόμηση τζαμιών στις Ηνωμένες Πολιτείες έχει ανθίσει τις τελευταίες δεκαετίες. Τα περισσότερα από τα 1.500 και πλέον τζαμιά²⁷ χτίστηκαν μετά το 1980, χρηματοδοτούμενα κυρίως από την Σαουδική Αραβία.²⁸

Ταυτόχρονα, Μουσουλμάνοι δωρίζουν πανεπιστημιακές έδρες και/ή κέντρα για Ισλαμικές σπουδές σε διακεκριμένα πανεπιστήμια όπως η Οξφόρδη, το Χάρβαρντ και το Georgetown. (Τα δύο εκπαιδευτικά ιδρύματα της Αμερικής, το Χάρβαρντ και το Georgetown, έχουν λάβει 20 εκατομμύρια δολάρια το καθένα από τον ίδιο πρίγκιπα της Σαουδικής

Αραβίας.)²⁹ Αν και όλα αυτά τα προγράμματα και τα σώματα των καθηγητών μπορεί να φαίνονται σαν ακαδημαϊκά επιτεύγματα, εντούτοις ο σκοπός τους είναι να προωθηθεί η Ισλαμική προπαγάνδα μάλλον παρά η αντικειμενική έρευνα.

Σύγκρουση Κοσμοθεωριών

Ο Χριστιανισμός και το Ισλάμ μεταχειρίζονται με διαφορετικό τρόπο τους “ξένους ανάμεσά τους”, επειδή οι θεολογίες τους και οι κοσμοθεωρίες τους είναι ριζικά διαφορετικές. Το Ισλάμ δεν είναι απλώς μια θρησκεία, αλλά είναι μια ιδεολογία που τείνει προς τον ουτοπικό ολοκληρωτισμό. Όπως και άλλες παρόμοιες ιδεολογίες, είναι πρόθυμο να εξουδετερώσει τις αντιδραστικές δυνάμεις προκειμένου να εγκαθιδρύσει την δική του εκδοχή του “ουρανού επάνω στη γη”.

Αντίθετα, ο Χριστιανός δεν πιστεύει ότι ο “ουρανός πάνω στη γη” είναι εφικτός πριν τον ερχομό του Χριστού. Ζώντας καθημερινά τις συνέπειες της Πτώσης, οι πιστοί εμμένουν σε μια ισορροπημένη σχέση μεταξύ πολιτείας και Εκκλησίας όπου ακόμα και η Εκκλησία έχει περιορισμένη δύναμη. Το ιδανικό είναι μια “ελεύθερη εκκλησία σ’ ένα ελεύθερο κράτος”.³⁰

Το Ισλάμ δεν είναι απλώς μια θρησκεία, αλλά είναι μια ιδεολογία που τείνει προς τον ουτοπικό ολοκληρωτισμό

Επιπλέον, με την πεποίθηση ότι η ουσιαστική πίστη και η αφιέρωση σ’ αυτήν δεν μπορεί παρά να είναι εθελοντική, οι Χριστιανοί εργάζονται με την πειθώ, και όχι με τον εξαναγκασμό (πρβλ. Β Κορ. 5:11), αν και δυστυχώς μέσα στους αιώνες έχουν υπάρξει κάποιες εξαιρέσεις σ’ αυτό. Αν και επιζητούν να επηρεάσουν την κουλτούρα και το κράτος με το να είναι “αλάτι και φως” στη γη, ωστόσο δεν επιζητούν την αποκλειστική και καταναγκαστική κυριαρχία.

Για το Ισλάμ, η θρησκευτική ανοχή είναι *πρόσχημα* και είναι *προσωρινή*: για τον Χριστιανισμό, είναι ουσιώδης, *ζωτική* και *διαρκής*. Ενώ οι απαιτήσεις της διπλωματίας, της άμυνας, του εμπορίου και των ζητημάτων των μειονοτήτων μπορεί να κάνουν τους Μουσουλμάνους να υιοθετήσουν μια πλουραλιστική στάση για κάποιο χρονικό διάστημα, ωστόσο προδίδουν τα θεμελιακά τους κείμενα εάν παραχωρήσουν διηνεκή θρησκευτική ελευθερία και ισότητα για όλους τους ανθρώπους και για όλες τις θρησκείες.

Όταν Χριστιανικά σώματα όπως η Δεύτερη Σύνοδος του Βατικανού (1962-1965)³¹ και η Παγκόσμια Ευαγγελική Συμμαχία (World Evangelical Alliance, WEA) συστήνουν θρησκευτική ελευθερία, το κάνουν αυτό στηριζόμενοι στην Αγία Γραφή. Όταν Μουσουλμάνοι μεταρρυθμιστές όπως η Yasmin Alibhai-Brown³² συνιστούν ότι “οι Μουσουλμάνοι πρέπει να μάθουν να ... φέρονται στους ανθρώπους όπως θα ήθελαν να φέρονται οι άλλοι σ’ αυτούς”,³³ διακινδυνεύουν να γίνουν αντικείμενο καταδίκης και εκδίκησης από αυτούς που παίρνουν το Κοράνι κυριολεκτικά. Το ίδιο ισχύει και για την ομάδα “Αδελφές στο Ισλάμ” στην Μαλαισία, η οποία έχει προκαλέσει την οργή της κρατικής και της νομαρχιακής εξουσίας με ένα ερώτημα που έθεσαν: “Πώς είναι δυνατό οι θρησκευτικές αρχές και οι Μουσουλμάνοι να απαιτούν πλήρη ελευθερία για όσους θέλουν να γίνουν Ισλαμιστές αλλά ταυτόχρονα να αρνούνται αυτήν την ελευθερία στους Μουσουλμάνους που θέλουν να εγκαταλείψουν ή να αλλάξουν την πίστη τους;”³⁴ Αυτά τα λόγια κρύβουν πολύ κουράγιο, αφού πολλοί Μουσουλμάνοι θεωρούν αίρεση οποιαδήποτε εισήγηση για διαρκή θρησκευτική ελευθερία των άλλων δογμάτων.

Πολλοί ακόλουθοι του Μωάμεθ είναι σκληροί κι ανυποχώρητοι στην απαίτηση για κυριαρχία του νόμου της σαρία, δηλαδή μιας πολιτικής κυβέρνησης βασισμένης στο Κοράνι. Στους πολιτισμούς όπου γεύτηκαν την

Πολλοί Μουσουλμάνοι ακολουθούν τον κανόνα της *taqiyya*, δηλαδή της απάτης προκειμένου να επιτύχουν τους σκοπούς τους

θρησκευτική ελευθερία, την εκμεταλλεύτηκαν με σκοπό να φέρουν τον Μουσουλμανικό έλεγχο κι εξουσία. Για παράδειγμα στην Βρετανία, από την δεκαετία του 1970 Μουσουλμάνοι έχουν επανειλημμένα ζητήσει να ενσωματωθούν στο νομικό σύστημα στοιχεία του νόμου της σαρία για τους Μουσουλμάνους πολίτες, και μια έρευνα του

2004 ανάμεσα στους Βρετανούς Μουσουλμάνους έδειξε ότι το 61% απ’ αυτούς στήριζαν την ιδέα της λειτουργίας δικαστηρίων σαρία στην Βρετανία για την επίλυση των διαφορών στο εσωτερικό της Μουσουλμανικής κοινότητας.³⁵

Taqiyya

Πολλοί Μουσουλμάνοι ακολουθούν τον κανόνα της *taqiyya*, δηλαδή της απάτης προκειμένου να επιτύχουν τους σκοπούς τους, επιτείνοντας την σύγχυση και την πολυπλοκότητα των πραγμάτων.³⁶ Όπως το έθεσε ένας Μουσουλμάνος συγγραφέας, “Σίγουρα, το να λες ψέματα δεν είναι πάντα κακό. Υπάρχουν φορές που το να πεις ένα ψέμα είναι πιο προσοδοφόρο,

είναι καλύτερο για το γενικό σύνολο και βοηθάει περισσότερο στην επίλυση των διαφορών ανάμεσα στους ανθρώπους από το να πεις την αλήθεια”.³⁷

Αυτή η συμπεριφορά είναι συνεπής με το Κοράνι, το οποίο επιτρέπει ψευδείς όρκους στα κεφάλαια 2 (εδάφιο 225)³⁸ και 16 (εδάφιο 106)³⁹. Επάνω σε αυτή τη βάση, τόσο οι Σίιτες όσο και οι Σουνίτες δικαιώνουν την ενσυνείδητη εξαπάτηση προκειμένου να προστατέψει κάποιος τον εαυτό του μέσα σε ένα εχθρικό περιβάλλον. Πράγματι, ο Al-Ghazali († 1111) αναφέρει ότι ο ίδιος ο Μωάμεθ είχε πει ότι είναι αποδεκτό και θεμιτό το να πει κάποιος ψέματα σε τρεις περιπτώσεις: για να επέλθει συμφιλίωση ανάμεσα στους ανθρώπους, στον πόλεμο και ανάμεσα στους συζύγους, για την διατήρηση της ειρήνης μέσα στην οικογένεια⁴⁰.

Ο πρώην Παλαιστίνιος ηγέτης Γιασσέρ Αραφάτ ήταν δεξιότηχνης σ’ αυτήν την διπρόσωπη τακτική, χρησιμοποιώντας την στην γενικότερη άσκηση της πολιτικής. Τον Μάιο του 1994, έκανε ένα κήρυγμα σε ένα τζαμί στο Γιοχάνεσμπουργκ στο οποίο διακήρυξε ότι “Η τζικάντ θα συνεχιστεί, και η Ιερουσαλήμ δεν είναι [μόνο] για τους Παλαιστίνιους, είναι για ολόκληρο το Μουσουλμανικό έθνος”⁴¹. Αυτό το κάλεσμα για τζικάντ είχε ακολουθήσει μια προηγούμενη βεβαίωση εκ μέρους του Αραφάτ για τις ειρηνικές διαθέσεις του απέναντι στο Ισραήλ, όταν συνυπόγραφε την Συμφωνία του Όσλο κατά τη διάρκεια μιας δημόσιας τελετής στην Ουάσιγκτον D.C. στις 13 Σεπτεμβρίου 1993. Όταν τα ΜΜΕ της Δύσης τον ρώτησαν σχετικά με την σαρωτική, επιθετική αυτή δήλωση στο κήρυγμα στο Γιοχάνεσμπουργκ, ο Αραφάτ είπε, προφανώς ψευδόμενος, ότι ο όρος “τζικάντ” είχε χρησιμοποιηθεί απλά σαν ένα κάλεσμα στους Μουσουλμάνους να είναι πιο αφιερωμένοι στην εξάσκηση της πίστης τους.

Τζικάντ

Υπάρχουν, πράγματι, δύο μορφές τζικάντ, η ετυμολογική προέλευση της οποίας είναι αραβική και σημαίνει “προσπαθώ, αγωνίζομαι”. Η μία μορφή (“υψηλότερη τζικάντ”) είναι πνευματική και ειρηνική. Επικεντρώνεται στη γλώσσα (το να μιλάει κανείς την αλήθεια), στην καρδιά (αναμορφώνοντας τα αισθήματα και τις προθέσεις) και στο χέρι (καλές πράξεις)⁴². Υπάρχει όμως και μια πολεμική μορφή αγώνα (“κατώτερη τζικάντ”), ο σκοπός της οποίας είναι να διατηρήσει ή να επεκτείνει την Ισλαμική κυριαρχία επάνω σε απίστους με φυσικά μέσα, είτε αυτά είναι αστυνομικά, είτε στρατιωτικά είτε τρομοκρατικά.

“Κατά το μεγαλύτερο μέρος των δεκατεσσάρων αιώνων της καταγεγραμμένης Μουσουλμανικής ιστορίας, η κοινώς αποδεκτή ερμηνεία της τζιχάντ σήμαινε ένοπλο αγώνα για την υπεράσπιση ή την προώθηση της Μουσουλμανικής δύναμης κι εξουσίας”

Σήμερα πολλοί Μουσουλμάνοι απολογητές επιμένουν ότι η ειρηνική τζιχάντ ήταν πάντοτε το πρώτιστο και σημαντικότερο κομμάτι, αυτό όμως δεν μπορεί να σταθεί στην σοβαρή έρευνα. Καθώς είπε ο Bernard Lewis, “Κατά το μεγαλύτερο μέρος των δεκατεσσάρων αιώνων της καταγεγραμμένης Μουσουλμανικής ιστορίας, η κοινώς αποδεκτή ερμηνεία της

τζιχάντ σήμαινε ένοπλο αγώνα για την υπεράσπιση ή την προώθηση της Μουσουλμανικής δύναμης κι εξουσίας”⁴³.

Έτσι ενώ οι Χριστιανοί έχουν αποκηρύξει τις ένοπλες θρησκευτικές σταυροφορίες, ένας σημαντικός αριθμός σύγχρονων Μουσουλμάνων δίνουν χώρο ή και εξασκούν αυτό το είδος του κυριολεκτικά “ιερού πολέμου”. Σε αυτό, όπως και σε πολλά άλλα, δεν κάνουν τίποτε’ άλλο παρά να ακολουθούν τα χνάρια του Μωάμεθ, ο οποίος πέρασε τα τελευταία δέκα χρόνια της ζωής του εμπλεκόμενος σε στρατιωτικές εκστρατείες.

Ένα Σημείο Ελπίδας: Το Ολοένα Και Αυξανόμενο Κάλεσμα Για Αμοιβαιότητα

Σαν αντίβαρο σε όλες αυτές τις απογοητευτικές εξελίξεις, είναι ενθαρρυντικό να βλέπουμε ηγέτες της Εκκλησίας, και κάποιους Μουσουλμάνους, να ενώνονται σε ένα θεμελιακό κάλεσμα για δικαιοσύνη. Όλο και περισσότερο οι παρατηρητές επιμένουν στο αίτημα οι Μουσουλμάνοι να σεβαστούν τις αρχές της θρησκευτικής ελευθερίας στις δυτικές χώρες όπου τώρα κατοικούν και οι χώρες με Μουσουλμανική πλειονότητα να δώσουν αντίστοιχα ελευθερία στους ανθρώπους άλλων θρησκευτικών πεποιθήσεων που ζουν μέσα στα σύνορά τους, συμπεριλαμβανομένων και πρώην ισλαμιστών που μεταστράφηκαν σε άλλη πίστη. Αυτό είναι το μήνυμα της Yasmin Alibhai-Brown που αναφέραμε παραπάνω, η οποία συνεχίζει επιμένοντας ότι οι Μουσουλμάνοι πρέπει να μάθουν “να απαιτούν από τον εαυτό τους αυτά που απαιτούν και από τους άλλους... Ναι, πρέπει να ζητούμε τον σεβασμό

των άλλων, αλλά πρέπει επίσης και να δείχνουμε σεβασμό”. Και προσθέτει: “Για παράδειγμα, δεν βλέπω αυτή τη στιγμή πολλούς Μουσουλμάνους να ανησυχούν καθόλου για το γεγονός ότι οι Χριστιανοί που ζουν σε Μουσουλμανικές χώρες περνάνε πολύ δύσκολα, και, με κάθε ειλικρίνεια, δεν υπάρχουν τόσες εκκλησίες στο Πακιστάν όσα τζαμιά υπάρχουν στην Βρετανία”.⁴⁴

Εδώ, απηχεί τα αισθήματα του Καρδινάλιου Francis Arinze, πρώην επικεφαλής του Ποντιφικού Συμβουλίου Για Τον Δια-θρησκευτικό Διάλογο, ο οποίος επιμένει ότι μια “θρησκεία δεν μπορεί να ζητάει πλήρη αποδοχή σε μια χώρα στην οποία αποτελεί μειονότητα και να την αρνείται στους άλλους όταν αποτελεί την πλειονότητα”⁴⁵. Πράγματι, είναι αδιαπραγμάτευτο: “Για την οικοδόμηση της ειρήνης, χρειαζόμαστε την αποδοχή και την πρακτική της αμοιβαιότητας”⁴⁶. Μια δεύτερη φωνή με το ίδιο πνεύμα έρχεται από τον Αναστάσιο Γιαννουλάτο της Ορθόδοξης κοινότητας, η οποία για αιώνες έχει υποφέρει τον Ισλαμικό ζυγό:

“Παράλληλα με την ευγενική στάση και τον σεβασμό για τους Μουσουλμάνους που ζουν στη Δύση, παρόμοιου είδους στήριξη χρειάζονται και οι Χριστιανοί που καταπιέζονται σε μη ανεκτικά Ισλαμικά περιβάλλοντα στην Αφρική και την Ασία”⁴⁷.

“Για την οικοδόμηση της ειρήνης, χρειαζόμαστε την αποδοχή και την πρακτική της αμοιβαιότητας”

Επίσης και μερικοί Αγγλικανοί έχουν εκφράσει τον συμερισμό τους στο κάλεσμα αυτό. Ο Επίσκοπος της Αγγλίας Michael Nazir-Ali, συγγραφέας πολλών έργων σχετικών με το Ισλάμ και με ενασχόληση πολλών δεκαετιών με το θέμα αυτό, προσθέτει: “Τόσο στα αγγλικά όσο και στα αραβικά ... ο όρος [αμοιβαιότητα] σχετίζεται με εικόνες αμοιβαίων σχέσεων, πάρε και δώσε, ομόνοιας και συνεργασίας. Τέτοιες δεν πρέπει να είναι οι βάσεις του διαλόγου ανάμεσα σε ανθρώπους διαφορετικών θρησκευμάτων;”⁴⁸.

Ο στόχος είναι σαφής και λογικός, αλλά η κατάσταση είναι τρομερή: Σύμφωνα με την Έκθεση της Γενεύης του WEA το 2001, “Στην αρχή του 21^{ου} αιώνα η μεγαλύτερη ομάδα ανθρώπων που διώκονται για την πίστη τους είναι οι Χριστιανοί. Έχει υπολογιστεί ότι πάνω από 200 εκατομμύρια Χριστιανοί σε τουλάχιστον 60 χώρες στερούνται βασικά ανθρώπινα δικαιώματα αποκλειστικά εξαιτίας της πίστης τους”⁴⁹. (Στην ίδια αναφορά σημειώνεται ότι οι οκτώ από τις δώδεκα χώρες στις οποίες είναι ευρέως διαδεδομένες οι διώξεις και οι διακρίσεις, ήταν Μουσουλμανικές χώρες.)

Πώς μπορεί λοιπόν να προωθηθεί η αμοιβαιότητα; Βεβαίως, οι Χριστιανοί θα πρέπει να έχουν πνεύμα ευχαριστίας για το έργο ανεξάρτητων νομικών παραγόντων, οι τιμημένες τάξεις των οποίων περιλαμβάνουν τους εξής:

Barnabas Fund [Ίδρυμα Βαρνάβας] (www.barnabasfund.org)

Christian Solidarity Worldwide (www.csw.org.uk)

Middle East Concern (www.idop.org/mec.html)

Center for Religious Freedom [Κέντρο Για Την Θρησκευτική Ελευθερία]
(www.freedomhouse.org/religion/)

Compass Direct (www.compassdirect.org/en/index.php)

Voice of the Martyrs [Η Φωνή Των Μαρτύρων] (www.persecution.com)

Είναι ευτυχές ότι οι Μουσουλμάνοι που έχουν ευνοϊκή στάση απέναντι στην αμοιβαιότητα δεν χρειάζεται να υιοθετήσουν πολιτικές τελείως ξένες προς την δική τους κληρονομιά. Αν και οι Χριστιανοί και οι Ιουδαίοι κάτοικοι των Μουσουλμανικών χωρών ανά τους αιώνες έχουν κατά κόρον υπάρξει δεύτερης κατηγορίας πολίτες, ωστόσο πολλοί είχαν σημαντικές ελευθερίες. Αν και η κατηγοριοποίησή τους ως *dhimmi* δεν ήταν ό,τι το καλύτερο, τουλάχιστον όμως ήταν κάτι το υποφερτό. Κάτω από τέτοιες συνθήκες, Χριστιανοί σε πολλές χώρες μπόρεσαν να συντηρήσουν εκκλησίες, να εκδώσουν έντυπο υλικό και να συμμετέχουν σε πολιτικές διαδικασίες ως δεδηλωμένοι πιστοί. Με δεδομένο αυτό το ιστορικό προηγούμενο, μεταρρυθμιστές Μουσουλμάνοι μπορούν απλώς να ενθαρρύνουν τους πατριώτες τους να επανακτήσουν τις παλιές, τιμημένες παραδόσεις που κάποτε λειτουργούσαν στους τόπους τους. Έτσι, διπλωμάτες τόσο από τη μεριά της Εκκλησίας όσο και από το κράτος στηρίζουν αυτόν τον σκοπό με κάποια ομοφωνία και κάποια αποτελεσματικότητα, αλλά τι μπορεί να κάνει η τοπική εκκλησία; Πώς μπορούν οι ποιμένες να οδηγήσουν τα εκκλησιάσματά τους στο να αντιδράσουν στην πρόκληση του αναδυόμενου Ισλάμ; Πρώτ' απ' όλα, οι πιστοί πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι εδώ πρόκειται για έναν πνευματικό πόλεμο, ο οποίος καλεί την Εκκλησία να ανανεώσει τον αγιασμό της.

Μέρος II: Η Ανταπόκριση Της Εκκλησίας

Η Αφύπνιση Που Πρέπει Να Έρθει

Καθώς ο κόσμος παλεύει με την πρόκληση του πώς να διαχειριστεί την ανάδυση του Ισλάμ, η Εκκλησία πρέπει να κοιτάξει με ειλικρίνεια τον εαυτό της και να θέσει τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. Έχει η Εκκλησία στη Δύση και η ηγεσία της κάτι καθαρά Χριστιανικό να συνεισφέρει σε αυτό το ζωτικής σημασίας ζήτημα της εποχής μας;

2. Έχει η Εκκλησία στη Δύση αρκετό ηθικό και πνευματικό κεφάλαιο, έχει το απαραίτητο θάρρος και δύναμη να ανταποκριθεί και να σταθεί μπροστά στην επέλαση του αναδυόμενου Ισλάμ στο άμεσο μέλλον;

Χριστιανοί στην Αμερική και στην Ευρώπη όλο και περισσότερο παίρνουν τη θέση τους ανάμεσα στους βολεμένους και προνομιούχους—και σε πνευματικό λήθαργο—ανθρώπους όλου του κόσμου.

Ειλικρινείς απαντήσεις σε αυτά τα ερωτήματα μπορεί να μας φέρουν σε δύσκολη θέση. Χριστιανοί στην Αμερική και στην Ευρώπη όλο και περισσότερο παίρνουν τη θέση τους ανάμεσα στους βολεμένους και προνομιούχους—και σε πνευματικό λήθαργο—ανθρώπους όλου του κόσμου. Κάποιοι τομείς της Εκκλησίας αρχίζουν να μοιάζουν τρομαχτικά στους πολίτες του βόρειου βασιλείου του Ισραήλ, στους οποίους ο Αμώς είχε προφητεύσει:

ΑΛΛΟΙΜΟΝΟ σ' εσάς που πλαγιάζετε επάνω σε κρεβάτια στολισμένα με ελεφαντόδοτο, και ξαπλώνετε επάνω στα στρώματά σας, και τρώτε τα αρνιά από το ποίμνιο, και τα μοσχάρια μέσα από την αγέλη· εσείς που ψάλλετε με τη φωνή τής λύρας. . . εσείς που πίνετε το κρασί με φιάλες, και αλείφεστε με τα εξάισια αρώματα· όμως, για τον συντριμμό τού Ιωσήφ δεν θλίβεστε! (Αμώς 6:4-6)

Όταν οι βόρειες φυλές του Ισραήλ αφήφησαν τις αλλεπάλληλες κλήσεις του Θεού να μετανοήσουν, ο Κύριος σήκωσε τους Ασσύριους για να τους μεταφέρουν στην εξορία. Παρά αυτό το προηγούμενο, το νότιο βασίλειο του Ιούδα επίσης αρνήθηκαν να επιστρέψουν από τους στρεβλούς τους

δρόμους και να αφιερωθούν στη λατρεία του Θεού. Ακόμα και κατά τη διάρκεια της αιχμαλωσίας στη Βαβυλώνα, οι εξόριστοι αρνήθηκαν να ανταποκριθούν στο μήνυμα της κρίσης του προφήτη, και αντί γι' αυτό προτίμησαν να ακούσουν το κήρυγμα των ψευδοπροφητών και ψευδοδιδασκάλων, οι οποίοι προφήτευαν ειρήνη εκεί που δεν υπήρχε ειρήνη και που υπόσχονταν γρήγορη επιστροφή στα σπίτια τους στην Ιερουσαλήμ (Ιεζεκ. 13:16). Η πλειοψηφία είχαν στρέψει τα νώτα τους στην λατρεία του αληθινού Θεού και επέμεναν στην ειδωλολατρία τους και στην ανυπακοή τους απέναντι στον Κύριο, αλλά ωστόσο πάντοτε υπήρχε ένα υπόλοιπο που εκζητούσε την παρουσία του Θεού, την αγιότητα, την τόλμη και την δύναμη του Πνεύματος του Θεού.

Αγιότητα

Ο Θεός πάντα επιθυμούσε την αγιότητα. Η φλογερή επιδίωξη της αγιότητας και της πιστότητας στη μαθητεία—ο τρόπος εκείνος της ζωής κατά τον οποίο ο άνθρωπος μαθαίνει να *υπακούει* σε όλες τις εντολές του Ιησού (Ματθ. 28:20)—έχει σε μεγάλο βαθμό αγνοηθεί στην Δυτική Εκκλησία σήμερα. Όπως εξηγεί ο συγγραφέας Dallas Willard: “Υπάρχει φανερή μια Μεγάλη Διαφορά ανάμεσα, από τη μια μεριά, στην *ελπίδα για ζωή εν Χριστώ*—την οποία βρίσκουμε χειροπιαστή μέσα στην Αγία Γραφή και μέσα από λαμπερά παραδείγματα ανθρώπων που Τον ακολούθησαν—και, από την άλλη μεριά, στην *πραγματική καθημερινή συμπεριφορά, στην εσωτερική ζωή και στην κοινωνική παρουσία των περισσότερων απ’ αυτούς που υποστηρίζουν ότι ανήκουν σ’ Αυτόν*”⁵⁰. Αυτή η “Μεγάλη Διαφορά” είναι που τώρα θέτει σε κίνδυνο τον λαό του Θεού, υπονομεύοντας την ικανότητά τους να αντιμετωπίσουν την κρισιμότητα της πρόκλησης της ανάδυσσης του Ισλάμ.

Τόλμη

Αυτή η έλλειψη προετοιμασίας θα πρέπει να πέφτει βαριά επάνω στους ποιμένες και στους δασκάλους του Λόγου του Θεού—αυτούς των οποίων το κάλεσμα είναι να “αγρυπνούν” για τις ψυχές που είναι στη φροντίδα τους “ως έχοντας να δώσουν λόγο” στον Θεό για τους εαυτούς τους και για το ποίμνιό τους (Εβρ. 13:17). Δική τους είναι η προφητική κληρονομιά του Νάθαν, ο οποίος κάλεσε τον βασιλιά Δαβίδ να δώσει λόγο, και του Ηλία, που ήρθε αντιμέτωπος με τους προφήτες του Βάαλ. Η κληρονομιά του Ησαΐα, που πρόφερε κρίση επάνω στα είδωλα, και του Αμώς, που κήρυξε την κρίση του Θεού επάνω σ’ αυτούς που κακομεταχειρίζονται τους φτωχούς. Το γενναίο παράδειγμα του Ιωάννη του Βαπτιστή, που μίλησε την αλήθεια στην εξουσία του Ηρώδη, και του Παύλου, που έλεγξε τους Γαλάτες νομικιστές—και, τέλος, του ένδοξου μηνύματος του Κυρίου, που πρόφερε το “αλλοίμονο σε σας” (“ουαί”) στους Φαρισαίους και τους γραμματείς, που διαστρέβλωναν την αλήθεια του Θεού.

Δύναμη Του Πνεύματος

Ποιος μπορεί να τα κάνει αυτά τα πράγματα; Ούτε ένας, αν το μέτρο μας είναι η ανθρώπινη σοφία. Γι' αυτό η Εκκλησία πρέπει να μάθει εκ νέου να κάνει τον εαυτό της διαθέσιμο στην θεική δύναμη, την οποία μπορεί να αποκτάει μέσα από την βασιλεία για την οποία κήρυξε ο Ιησούς, και η οποία τώρα εργάζεται ανάμεσα στον λαό Του μέσα από το Πνεύμα Του, όπως είχε υποσχεθεί.

Σ' έναν ειδωλολατρικό κόσμο θρησκευτικού σχετικισμού ήταν που κήρυξε το ευαγγέλιο ο Απόστολος Παύλος, έναν κόσμο που μοιάζει πολύ με τον σημερινό, “όχι με καταπειστικά λόγια ανθρώπινης σοφίας, αλλά με απόδειξη Πνεύματος και δύναμης, ώστε η πίστη σας να είναι όχι διαμέσου τής σοφίας των ανθρώπων, αλλά διαμέσου τής δύναμης του Θεού” (Α Κορ. 2:4-5). Στο φως αυτής της αλήθειας που μας ενδυναμώνει, μπορούμε να σκιαγραφήσουμε μερικές αρχές που μπορούν να εμπνεύσουν μια με πιστότητα ανταπόκριση στην πρόκληση της ανάδυσης του Ισλάμ.

Πρώτον, για άλλη μια φορά η μετάνοια πρέπει να είναι το κύριο χαρακτηριστικό των ανθρώπων του Θεού. Οι σημερινοί άνθρωποι, βέβαια, βρίσκουν δύσκολη την μετάνοια. Όπως παρατηρεί ο θεολόγος Reinhold Niebuhr,

περήφανοι άνθρωποι και επιτυχημένα έθνη
δυσκολεύονται να γνωρίσουν τον Θεό, επειδή
αντιμετωπίζουν έντονο τον πειρασμό να βάλουν τους
εατούς τους στη θέση του Θεού. Γι' αυτό το λόγο
“βλέπετε την πρόσκλησή σας, ότι είστε, κατά σάρκα,
όχι πολλοί σοφοί, όχι πολλοί δυνατοί, όχι πολλοί
ευγενείς”. Χωρίς την θεία λύπη που εργάζεται μετάνοια
δεν μπορεί να υπάρξει σωτηρία.⁵¹

Δεύτερον, η Εκκλησία πρέπει να επενδύσει στο καλό έργο του να κάνει μαθητές και όχι μόνο νέους πιστούς. Πρέπει και πάλι να κατηχήσει τους πιστούς στην πίστη, γιατί τα αποτελέσματα αυτού του έργου της οικοδόμησης της βασιλείας θα είναι επαναστατικά. Μια τέτοια διδασκαλία δεν είναι δυνατό να αποτύχει, γιατί υπηρετεί την Μεγάλη Αποστολή Εκείνου στον Οποίο έχει δοθεί “όλη η εξουσία στον ουρανό και στη γη”. Ναι, οι εχθροί της Εκκλησίας είναι τρομεροί, αλλά τα καλά νέα του Ιησού φέρουν εντός τους όλη την θεική δύναμη που χρειάζεται “για καθαίρεση οχυρωμάτων” (Β Κορ. 10:4)—εάν τα πιστεύουμε, τα διδάσκουμε και τα ζούμε.

Τρίτον, οι ήρωες της πίστης πρέπει να βγουν στο προσκήνιο, γιατί ο Θεός συνεχίζει να αναζητάει έναν άνθρωπο. Ένας τέτοιος άνθρωπος, είπε ο Κύριος στον Ιεζεκιήλ, στέκεται στο χάσμα υπέρ τής γης “για να μη την εξολοθρεύσ[ει]” (Ιεζ. 22:30). Η Εκκλησία στην Δύση πρέπει να αναγνωρίσει το γεγονός ότι η απειλή του αναδυόμενου Ισλάμ προκύπτει από τον ζήλο των Μουσουλμάνων να προσηλυτίσει όλο τον κόσμο στον δικό τους τρόπο ζωής. Οι ακόλουθοι του Χριστού έχουν μέσα τους μια ανάλογη φλόγα, έναν ανάλογο δυνατό ζήλο για Εκείνον; Μπορούμε να πούμε ότι η σύγχρονη Εκκλησία στην Αμερική και την Ευρώπη χαρακτηρίζεται από μια τέλεια αφιέρωση σε ένα πράγμα—για την δόξα του Θεού;

Τέταρτον, ο λαός του Θεού πρέπει για άλλη μια φορά να περπατήσει με την δύναμη της ανάστασης του Ιησού και να αγκαλιάσει την οδό της θυσίας του σταυρού. Αυτός ο τρόπος ζωής μοιάζει με τους μάρτυρες της πρώτης Εκκλησίας, που είχαν σταθεί σταθερά με την αλήθεια ακόμα και όταν γνώριζαν ότι οι ζωές τους κινδύνευαν μόνο και μόνο επειδή διακήρυτταν την καλή ομολογία, “ο Ιησούς είναι Κύριος”. Αυτοί οι πιστοί χαρακτηρίζονταν από μια δυνατή θέληση και ένα μεγάλο κουράγιο να σταθούν σθεναρά απέναντι στους εχθρούς που κήρυτταν ψευδείς διδασκαλίες, και διατήρησαν μια σταθερή πεποίθηση ότι ο Θεός ήταν μαζί τους μέσα σε όλα όσα υπέφεραν και ότι στο τέλος θα τους δικαιώσει.

Πέμπτον, οι Χριστιανοί πρέπει να ενωθούν σαν ένα σώμα για να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν την πρόκληση. Οι Μουσουλμάνοι μιλούν πολλές φορές για την *umma* – για τον έναν κοινό σκοπό και την ενότητα που δένει την παγκόσμια κοινότητά τους. Συγκρινόμενοι με αυτούς, οι Χριστιανοί τείνουν να επικεντρώνονται στα ζητήματα που τους χωρίζουν μάλλον, όπως φαίνεται και από τις χιλιάδες Χριστιανικές δογματικές

αποχρώσεις που υπάρχουν σήμερα⁵². Αν αυτοί που ακολουθούν τον Χριστό θέλουν να αγγίξουν τον κόσμο με το μήνυμά Του, πρέπει να επιστρέψουν στην αρχιερατική

**Από το Τορά ως τους Ψαλμούς,
τους Προφήτες, τα Ευαγγέλια, τις
Επιστολές, την Αποκάλυψη—
παντού και πάντα ο Θεός
παρηγορεί και ενισχύει το λαό
Του με το “Μη φοβού!”.**

προσευχή του Κυρίου, στην οποία ζήτησε απ’ τον Πατέρα οι μαθητές Του “να είναι ένα, όπως εμείς είμαστε ένα” (Ιωάννη 17:22). Αυτή η προσευχή για ενότητα πρέπει να αντηχεί σε ολόκληρο τον λαό του Θεού όπου κι αν βρίσκεται, σε “κάθε φυλή και γλώσσα και λαό και έθνος” (Αποκ. 5:9).

Τέλος, πίστη και πεποίθηση πρέπει να διώξουν τον φόβο και την αμφιβολία. Παρά την δύναμη και την πρόκληση που αποτελεί το αναδυόμενο Ισλάμ στον κόσμο σήμερα, ο Χριστιανός δεν πρέπει ποτέ να ξεχνάει ότι η βασιλεία του Χριστού είναι αυτή που θα επικρατήσει. Από το Τορά ως τους Ψαλμούς, τους Προφήτες, τα Ευαγγέλια, τις Επιστολές, την Αποκάλυψη—παντού και πάντα ο Θεός παρηγορεί και ενισχύει το λαό Του με το “Μη φοβού!”. Γιατί, όπως διακηρύττει ο Ψαλμωδός⁵³ και ο συγγραφέας της προς Εβραίους επιστολής⁵⁴, “Ο Κύριος είναι βοηθός μου, και δεν θα φοβηθώ, τι θα μου κάνει ο άνθρωπος;”

Παραπέρα Βήματα Για Την Τοπική Εκκλησία

Αν και χωρίς όλα τα μέσα και τις ελευθερίες που έχουμε στη διάθεσή μας σήμερα στην Δυτική Εκκλησία, οι Χριστιανοί ωστόσο του πρώτου αιώνα “αναστάτωσαν τον κόσμο”. Γεμάτοι με τον ζήλο του Κυρίου και τη δύναμη του Αγίου Πνεύματος, αξιοποίησαν στο έπακρο ό,τι μπορούσαν να έχουν στη διάθεσή τους και αποτελούν πολύ ισχυρό παράδειγμα για την σύγχρονη Εκκλησία—η οποία είναι ευλογημένη πλούσια με ικανότητες, κεφάλαια και επιρροή. Ως ενσυνείδητοι οικονόμοι αυτών των ‘κεφαλαίων’, οι τοπικές συναθροίσεις μπορούν να κινηθούν προς πολλές κατευθύνσεις. Να πέντε δυνατότητες:

1. Τμήματα μελέτης της Αγίας Γραφής, της ιστορίας, και των σύγχρονων εκδηλώσεων του Ισλάμ. Υλικό για τέτοιου είδους μελέτες υπάρχει άφθονο. Ένα καλό βιβλίο για αρχή είναι το *Αποκάλυψη; Λατρεύουμε Τον Ίδιο Θεό; Ο Ιησούς, Το Άγιο Πνεύμα Και Ο Θεός Στον Χριστιανισμό Και Στο Ισλάμ [Revelation? Do We Worship the Same God? Jesus, Holy Spirit, God in Christianity and Ισλάμ⁵⁵]* του Mark Durie —και το *Ο Πολιτικά Μη Ορθός Οδηγός Για Το Ισλάμ [The Politically Incorrect Guide to Islam]* του Robert Spencer. Η Εκκλησία μπορεί επίσης να στραφεί σε αξιόπιστους καλεσμένους ομιλητές για νέες διαστάσεις στην μελέτη και για να δώσει ευκαιρίες για ερωτήσεις και απαντήσεις. Όποια μορφή και να πάρει, η εξέταση τέτοιων θεμάτων προετοιμάζει τον άνθρωπο του Θεού ώστε να μπορεί να κάνει μια δημόσια συζήτηση και να αξιοποιήσει τις ευκαιρίες για ευαγγελισμό.⁵⁶

2. Ενσυνείδητη προσέγγιση και άμεσος ευαγγελισμός. Το ευαγγέλιο δεν είναι μόνο αληθινό· έχει και μια υπερφυσική δύναμη όταν μιλάμε γι’ αυτό καθαρά και χωρίς ντροπή. Στον Ησαΐα 55:10-11 διδάσκει ότι ο Λόγος του Θεού καταφέρνει σπουδαία πράγματα όταν κηρύττεται· επομένως οι Χριστιανοί πρέπει οπωσδήποτε να φροντίσουν ώστε οι Μουσουλμάνοι γείτονές τους να έχουν τη δυνατότητα να ακούσουν το μήνυμα της χάρις του Θεού που ήρθε σε μας μέσω του Χριστού.

3. Ένα δίκτυο από ποιμένες και εκκλησίες με κοινούς σκοπούς. Οι κήρυκες που μιλούν με ευθύτητα επάνω σε αυτά τα θέματα μπορούν να περιμένουν ότι θα αντιμετωπίσουν αυστηρή κριτική και μεταχείριση. Σ' αυτό το πλαίσιο, η υποστήριξη και συμβολή άλλων που αντιμετωπίζουν αυτά τα θέματα με θάρρος είναι πολύτιμη.

4. Χρήση ποικίλων τρόπων επικοινωνίας. Ευτυχώς, η Εκκλησία του Θεού περιλαμβάνει στις τάξεις της πλήθος ταλέντων, ικανοτήτων, επαφών, πνευματικών χαρισμάτων και ευκαιριών μέσα από τις οποίες μπορεί να φέρει την αλήθεια και την δικαιοσύνη του Θεού. Όλοι αυτοί οι τρόποι θα

πρέπει να χρησιμοποιούνται για να διακηρύττουν την αλήθεια κατά πρόσωπο στο αναδυόμενο Ισλάμ. Ποιος θα φέρει στον κόσμο την ηθική καθαρότητα αν όχι η Εκκλησία;

Είναι ανυπολόγιστη η δύναμη μιας αγίας, υπάκουης στον Θεό, προφητικής και προσευχόμενης Εκκλησίας.

5. Από καρδιάς προσευχή. Η προσευχή είναι το πιο δυνατό όπλο της Εκκλησίας και η δύναμή της είναι απερίγραπτη—γιατί “πολύ ισχύει η δέησης του δικαίου ενθέρμως γενομένη” (Ιακ. 5:16). Ο οίκος του Θεού πρέπει και πάλι να γίνει οίκος προσευχής.

Είναι ανυπολόγιστη η δύναμη μιας αγίας, υπάκουης στον Θεό, προφητικής και προσευχόμενης Εκκλησίας. Τίποτα δεν μπορεί να συγκριθεί και τίποτα δεν μπορεί να σταθεί μπροστά στο μεγαλείο και στην καρποφορία ενός σώματος πιστών που βρίσκονται σε μετάνοια και αναζωπύρωση. Μάλιστα στην πραγματικότητα, το πνευματικό κενό που τώρα βασανίζει την Δύση θα γεμίσει με κάτι—αν όχι με την δόξα του ζωντανού Θεού, τότε πιθανόν με το καταπιεστικό κοσμικό πνεύμα ή με τον Ισλαμικό νομικισμό. Ναι, θα χρειαστούν θυσίες για να αντιμετωπιστούν αυτοί οι εχθροί, θυσίες όχι μόνο υλικές, αλλά και θυσίες άνεσης και ασφάλειας. Αλλά η ‘θυσία’ είναι η λέξη-σύνθημα για όλους αυτούς που έρχονται, με όλη τους την ελπίδα, να συναντηθούν μπροστά στον σταυρό.

Σημειώσεις

1 James Robson, μεταφ., *Mishkat Al-Masabih: English Translation with Explanatory Notes [Mishkat Al-Masabih: Μετάφραση Στα Αγγλικά Με Επεξηγηματικές Σημειώσεις]* (Λαχόρη: SH. Muhammad Ashraf, 1981), σελ. 1342, 26.35.3.

2 “Blood Money” [“Χρήματα Αίματος”], στο *Sahih Bukhari*, στο *USC-MSA Compendium of Muslim Texts*, μεταφ. M. Muhsin Khan, 9.83.18, www.usc.edu/dept/MSA/fundamentals/hadithsunnah/bukhari/083.sbt.html (όπως εμφανίστηκε στις 28 Αυγούστου 2006). Αναφέρεται ξανά στο 9.83.37.

3 Μία από τις τέσσερις βασικές νομικές παραδόσεις στο Σουνιτικό Ισλάμ.

4 A'isha `Abdarahman at-Tarjumana και Ya`qub Johnson, μεταφ., *Malik's Muwatta*, στο *USC-MSA Compendium of Muslim Texts*, 36.36.18.16, <http://www.usc.edu/dept/MSA/fundamentals/hadithsunnah/muwatta/036.mmt.html#036.36.18.16> (όπως εμφανίστηκε στις 6 Σεπτεμβρίου 2006).

5 Βλ. για παράδειγμα, Bat Ye'or, *The Decline of Eastern Christianity under Islam: From Jihad to Dhimmitude: 7th - 20th Century [Η Εξασθένηση Του Δυτικού Χριστιανισμού Υπό Το Ισλάμ: Από Την Τζιχάντ Στο Καθεστώς Ντιμί]* (Madison, NJ: Fairleigh Dickinson University Press, 1996).

6 Ο όρος με τον οποίο περιγράφονται οι μη Μουσουλμάνοι, ιδιαιτέρως οι Ιουδαίοι και οι Χριστιανοί, που ζουν μέσα στα όρια ενός Ισλαμικού κράτους στο οποίο κυριαρχεί ο νόμος σαρία.

7 Tim Johnston, “Three Indonesian Girls Beheaded” [“Τρεις Κοπέλες Αποκεφαλίστηκαν Στην Ινδονησία”], *BBC News Website*, 29 Οκτωβρίου 2005, <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/4387604.stm> (όπως εμφανίστηκε στις 18 Αυγούστου 2006).

8 “Afghan Convert ‘Was Ready to Die’” [“Αφγανός προσήλυτος ‘ήταν έτοιμος να πεθάνει’”] *BBC News Website*, 28 Μαρτίου 2006, http://news.bbc.co.uk/2/hi/south_asia/4852426.stm (όπως εμφανίστηκε στις 6 Οκτωβρίου 2006).

9 “Ειδική Έκδοση - No. 1123: Επίσημη Fatwa (διάταγμα) του Ιουλίου 2000 στη Σαουδική Αραβία απαγορεύει την οικοδόμηση Εκκλησιών σε Μουσουλμανικές χώρες”, *Middle East Media Research Institute Website [Δικτυακός Τόπος Του Ινστιτούτου Έρευνας Για Τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας Της Μέσης Ανατολής]*, 24 Μαρτίου 2006, <http://memri.org/bin/articles.cgi?Page=archives&Area=sd&ID=SP112306> (όπως εμφανίστηκε στις 28 Αυγούστου 2006). “Οποιοσδήποτε τόπος που προορίζεται για λατρεία εκτός [της λατρείας του] Ισλάμ είναι τόπος αίρεσης και πλάνης ... [Το Ισλάμ] καθιστά αναγκαία την απαγόρευση κάθε μορφής απιστίας ... σε αυτήν την απαγόρευση συμπεριλαμβάνεται και οι οικοδόμηση οίκων λατρείας, Ιουδαϊκών ή Χριστιανικών ή άλλων ...”

10 “Συνελήφθησαν: Τέσσερις Χριστιανοί Βρέθηκαν Να Προσεύχονται Στο Σπίτι”, *AsiaNews.it*, 19 Ιουνίου 2006, <http://www.asianews.it/view.php?l=en&art=6475> (όπως εμφανίστηκε στις 24 Αυγούστου 2006).

11 Anil Netto, “Malaysia: PAS Winning Few Hearts So Far” [“Μαλαισία: το PAS Κερδίζει Μερικές Καρδιές”] *Asia Times Online*, 6 Μαρτίου 2004, http://www.atimes.com/atimes/Southeast_Asia/FC06Ae04.html (όπως εμφανίστηκε στις 24 Αυγούστου 2006).

12 Very Concerned Mother [Μια Πολύ Ανήσυχη Μητέρα], “School Textbooks Advocating Murder” [“Τα Σχολικά Βιβλία Οδηγούν Σε Δολοφονία”], *Malaysiakini.com*, 25 Μαΐου 2006, <http://www.malaysiakini.com/letters/51557> (όπως εμφανίστηκε στις 24 Αυγούστου 2006).

13 “Christians on the West Bank Face More Fire Bomb Attacks” [“Οι Χριστιανοί Της Δυτικής Όχθης Αντιμετωπίζουν Περισσότερες Βομβιστικές Επιθέσεις”], *Ekklesia*, 26 Απριλίου 2006, http://www.ekklesia.co.uk/content/news_syndication/article_060426wbank.shtml (όπως εμφανίστηκε στις 24 Αυγούστου 2006).

14 Middle East Concern, “Threats against Christian Bookshop in Gaza” [“Απειλές Ενάντια Σε Χριστιανικό Βιβλιοπωλείο Στη Γάζα”] δελτίο τύπου, 14 Φεβρουαρίου 2006.

15 “Christian Inmate Mobeen Boota Beaten on Offering His Prayers in Kasur Jail” [“Ο Χριστιανός Φυλακισμένος Mobeen Boota Βρέθηκε Ξυλοδαρμένος Καθώς Προσέφερε Τις Προσευχές Του Στην Φυλακή Kasur”], *The Pakistan Christian*, 15 Μαΐου 2006, <http://www.pakistanchristianpost.com/newsviewsdetails.php?newsid=514> (όπως εμφανίστηκε στις 24 Αυγούστου 2006).

16 Middle East Concern, “Prayer Request—Christian Widow in Jordan Threatened with Jail and/or Loss of Children”, δελτίο τύπου, 23 Ιανουαρίου 2003. Middle East Concern, “Update on Siham Qaqndah, Jordanian Christian Widow”, δελτίο τύπου, 17 Ιουνίου 2005.

17 Middle East Concern, “Christian Pastor Gets Suspended Sentence in Dubai” [“Χριστιανός Ποιμένας Καταδικάζεται Σε Φυλάκιση Με Αναστολή Στο Ντουμπάι”], δελτίο τύπου, 29 Απριλίου 2003.

18 Middle East Concern, “Update on Yakup in Turkey” [“Νέα Σχετικά Με Τον Yakup Στην Τουρκία”], δελτίο τύπου, 16 Μαΐου 2006.

19 Middle East Concern, “Wave of Intense Persecution in Iran” [“Κύμα Έντονων Διώξεων Στο Ιράν”], δελτίο τύπου, 29 Νοεμβρίου 2005.

20 “One Dead and Three Injured in Raid on Christian Radio” [“Ένας Νεκρός Και Τρεις Τραυματίες Σε Εισβολή Σε Χριστιανικό Ραδιοφωνικό Σταθμό”], *Reporters without Borders*, 13 Μαΐου 2006, http://www.rsf.org/article.php3?id_article=17693 (όπως εμφανίστηκε στις 24 Αυγούστου 2006).

21 “Nigeria: Mob Stones Woman to Death for Evangelizing” [“Νιγηρία: Πλήθος Λιθοβολεί Γυναίκα Έως Θανάτου Επειδή Ευαγγέλιζε”], *Compass Direct Website*, 6 Ιουλίου 2006, <http://www.compassdirect.org/en/newslongen.php?idelement=4451> (όπως εμφανίστηκε στις 24 Αυγούστου 2006).

22 Frances Gibb, “Christian Doctor ‘Was Forced Out’” [“Χριστιανός Γιατρός ‘Πετάχτηκε Έξω’”], *The Times*, 30 Νοεμβρίου 2005, <http://www.timesonline.co.uk/article/0,,2-1897087,00.html> (όπως εμφανίστηκε στις 24 Αυγούστου 2006).

23 Yasmin Alibhai-Brown, “When Muslims Behave Badly” [“Όταν Οι Μουσουλμάνοι Φέρονται Άσχημα”], *The Independent*, 28 Ιανουαρίου 2002, 5.

24 “Christian Numbers on Decline in the Middle East” [“Οι Αριθμοί Των Χριστιανών Πέφτουν Στη Μέση Ανατολή”], *National Public Radio: Talk of the Nation*, 8 Μαρτίου 2006, <http://www.npr.org/templates/story/story.php?storyId=5251877> (όπως εμφανίστηκε στις 28 Αυγούστου 2006).

25 “UK Mosques Up by 20 Per Cent in Last Five Years” [“Τα Τζαμιά Στο Ηνωμένο Βασίλειο Αυξήθηκαν Κατά 20% Τα Τελευταία Πέντε Χρόνια”], *Islamic Republic News Agency*, 19 Οκτωβρίου 2006, <http://www.irna.ir/en/news/view/line-20/0610193564142827.htm> (όπως εμφανίστηκε στις 2 Νοεμβρίου 2006).

26 “Giant Mosque for 40,000 May Be Built at London Olympics” [“Γιγαντιαίων Διαστάσεων Τζαμί 40.000 Θέσεων Μπορεί Να Χτιστεί Στις Εγκαταστάσεις Των Ολυμπιακών Αγώνων Του Λονδίνου”], *The Sunday Times*, 27 Νοεμβρίου 2005, <http://www.timesonline.co.uk/article/0,,2087-1892780,00.html> (όπως εμφανίστηκε στις 22 Αυγούστου 2006).

27 Council on American Islamic Relations [Συμβούλιο Για Τις Αμερικανο-Ισλαμικές Σχέσεις], “Number of American Mosques Grows by 25 Percent” [“Ο Αριθμός Των Τζαμιών Στην Αμερική Αυξάνεται Κατά 25%”], *CAIR Website*, δελτίο τύπου, 26 Απριλίου 2001, http://www.cair.com/mosquereport/mosque_report-nr.doc (όπως εμφανίστηκε στις 2 Νοεμβρίου 2006). Βλ. την μελέτη του Hartford Seminary του 2001, στον δικτυακό τόπο του CAIR, <http://www.cair.com/mosquereport/index.html>. Αναφέρονται 1.209 τζαμιά στις Η.Π.Α. και επίσης καταγράφεται η τεράστια αύξηση των τζαμιών στη δεκαετία του 1990. Σε αυτή τη βάση, είναι λογικό να αναμένεται ότι έως το τέλος του 2006 ο αριθμός των τζαμιών θα έχει φτάσει τα 1.500.

28 Paul Sperry, “U.S.-Saudi Oil Imports Fund American Mosques” [“Η.Π.Α.-Σαουδική Αραβία: Οι Εισαγωγές Πετρελαίου Χρηματοδοτούν Τα Αμερικανικά Τζαμιά”], *WorldNetDaily.com*, 22 Απριλίου 2002, http://www.worldnetdaily.com/news/article.asp?ARTICLE_ID=27327 (όπως εμφανίστηκε στις 22 Αυγούστου 2006).

29 “Implications of Saudi Funding to Western Academic Institutions: Part 1 of 2” [“Οι Συνέπειες Της Χρηματοδότησης Δυτικών Ακαδημαϊκών Ιδρυμάτων Από Παράγοντες Της Σαουδικής Αραβίας: Μέρος 1 από 2”], *Institute for the Study of Islam and Christianity (Instituto Για Την Μελέτη Του Ισλάμ Και Του Χριστιανισμού, ISIC) Briefing 42*, 7 Φεβρουαρίου 2006, www.isic-centre.org/briefing_detail.php?recordID=42 (όπως εμφανίστηκε στις 22 Αυγούστου 2006).

30 Βλ. “Άρθρο XVII: Θρησκευτική Ελευθερία”, *2000 Baptist Faith and Message*, στο *sbc.net*, <http://www.sbc.net/bfm/bfm2000.asp#xv> (όπως εμφανίστηκε στις 22 Αυγούστου 2006).

31 “Ο άνθρωπος έχει ανάγκη την θρησκευτική ελευθερία”. Βλ. “Δεύτερο Συμβούλιο του Βατικανό: Διακήρυξη Για Την Θρησκευτική Ελευθερία”, *Dignitas Humanae*, 7 Δεκεμβρίου 1965, στο *The Vatican Website*, http://www.vatican.va/archive/hist_councils/ii_vatican_council/documents/vatii_decl_19651207_dignitatis-humanae_en.html (όπως εμφανίστηκε στις 29 Αυγούστου 2006).

32 Η Alibhai-Brown μετανάστευσε στη Βρετανία την δεκαετία του 1970 μαζί με χιλιάδες Ασιάτες που είχαν απελαθεί από την Ουγκάντα.

33 Yasmin Alibhai-Brown, “All Due Respect” [“Με Όλο Το Σεβασμό”], *Third Way*, 24/8 (Νοέμβριος 2001): 18.

34 Masjaliza Hamzah εκ μέρους των Αδελφών Στο Ισλάμ, “Malaysian Government Must Take a Brave and Principled Stand to Respect Freedom of Religion” [“Η Κυβέρνηση Της Μαλαισίας Πρέπει Να Σταθεί Σθεναρά Υπέρ Του Σεβασμού Της Ελευθερίας Της Θρησκείας”], *Sisters in Islam Website*, 27 Ιουλίου 2005, <http://www.sistersinIslam.org.my/PressStatement/27072005.htm> (όπως εμφανίστηκε στις 22 Αυγούστου 2006).

35 “Muslims Poll for *The Guardian*” [“Στατιστικές των Μουσουλμάνων στην *Guardian*”], *ICM Research Website*, Νοέμβριος 2004, <http://www.icmresearch.co.uk/reviews/2004/Guardian%20Muslims%20Poll%20Nov%2004/Guardian%20Muslims%20Nov04.asp> (όπως εμφανίστηκε στις 18 Αυγούστου 2006).

36 Amir Taheri, ένας ειλικρινής Μουσουλμάνος κριτικός της Ισλαμικής κυβέρνησης του Ιράν, με πολλή επιμέλεια δείχνει πώς εφαρμόζεται η αρχή της *taqiyya* αναλύοντας μια ομιλία του πρώην προέδρου του Ιράν Muhammad Khatami κατά τη διάρκεια μιας επίσκεψής του στο Πανεπιστήμιο Harvard τον Σεπτέμβριο 2006. Πρβλ. Amir Taheri, “Lies They Loved at Harvard” [“Ψέμματα Που Λάτρεψαν Στο Harvard”], *New York Post*, 13 Σεπτεμβρίου 2006, <http://www.nypost.com/>.

37 Afif A. Tabbarah, *The Spirit of Islam [Το Πνεύμα Του Ισλάμ]*, (International Book Centre, 1988), 247, αναφέρεται στο Abdullah Al Araby, “Lying in Islam” [“Ψευδόμενοι στο Ισλάμ”], *Review Website*, <http://www.Islamreview.com/articles/lying.shtml> (όπως εμφανίστηκε στις 5 Οκτωβρίου 2006).

38 Κοράνι 2:225: “Ο Αλλάχ δεν θα σας καλέσει να απολογηθείτε για τους ασυλλόγιστους όρκους σας, αλλά για την πρόθεση της καρδιάς σας· και είναι συγχωρητικός, Άπειρα Ανεκτικός”.

39 Κοράνι 16:106: “Όποιος, έχοντας δεχτεί την πίστη στον Αλλάχ, προφέρει Απιστία, – παρεκτός κάτω από πίεση και με την καρδιά του σταθερή στην Πίστη—αλλά αν ανοίξει την καρδιά του στην Απιστία, επάνω του είναι η Οργή του Αλλάχ, και η Τιμωρία του θα είναι τρομερή”.

40 Αναφέρεται στο Abdullah Al Araby, ό.π.

41 “Arafat’s Johannesburg Speech” [“Η Ομιλία Του Αραφάτ Στο Γιοχάνεσμπουργκ”], *Information Regarding Israel’s Security Website [Δικτυακός τόπος: Πληροφορίες σχετικά με την Ασφάλεια του Ισραήλ]*, 10 Μαΐου 1994,

<http://www.iris.org.il/quotes/joburg.htm> (όπως εμφανίστηκε στις 5 Οκτωβρίου 2006).

42 N. S. R. K. Ravi, “Κατανοώντας Την Τζιχάντ Στην Μουσουλμανική Σκέψη Και Αναπτύσσοντας Μια Χριστιανική Ανταπόκριση Σ’ Αυτήν”, *North American Mission Board Website* (2003): 2-3, http://www.namb.net/atf/cf/{CDA250E8-8866-4236-9A0CC646DE153446}/BB_understand_jihad.pdf (όπως εμφανίστηκε στις 4 Οκτωβρίου 2006).

43 Bernard Lewis, *Η Κρίση Του Ισλάμ: Ιερός Πόλεμος και Ανίερος Τρόμος* (New York: The Modern Library, 2003), 31. Παρομοίως, η συνάδελφος του Lewis στο Princeton, Patricia Crone, παρατηρεί ότι: “Ο Θεός του Μωάμεθ επικυρώνει μια πολιτική κατακτήσεων, οδηγώντας τους πιστούς του να πολεμούν ενάντια στους άπιστους όπου κι αν τους βρίσκουν... Εν ολίγοις, ο Μωάμεθ χρειαζόταν να κάνει κατακτήσεις, ... και ο θεός του του είπε να κάνει κατακτήσεις”. Patricia Crone, *Meccan Trade and the Rise of Islam [Το Εμπόριο Της Μέκκα και η Άνοδος του Ισλάμ]* (Princeton: Princeton University Press, 1987), 244. Επίσης βρίσκεται στο: <http://www.fordham.edu/halsall/med/crone.html> (όπως εμφανίστηκε στις 5 Οκτωβρίου 2006).

44 Yasmin Alibhai-Brown, ό.π.

45 “Ο Καρδινάλιος Arinze Προωθεί Το Διάλογο Και Την Αρμονική Συνύπαρξη Χριστιανών Και Μουσουλμάνων Στην Νιγηρία”, *Catholic News Agency*, 22 Ιουνίου 2004, <http://www.catholicnewsagency.com/new.php?n=1393> (29 Αυγούστου 2006).

46 Francis Arinze, *Religions for Peace: A Call for Solidarity to the Religions of the World [Οι Θρησκείες Για Την Ειρήνη: Κάλεσμα Αλληλεγγύης Στις Θρησκείες Του Κόσμου]* (London: Doubleday, 2002), 134.

47 Anastasios Yannoulatos, “Βυζαντινές και σύγχρονες Ελληνικές Ορθόδοξες Προσεγγίσεις Στο Ισλάμ”, *Journal of Ecumenical Studies*, 33/4 (Φθινόπωρο 1996): 525.
48 Michael Nazir-Ali, *Conviction and Conflict: Islam, Christianity and World Order [Πεποίθηση και Σύγκρουση: Το Ισλάμ, Ο Χριστιανισμός Και Η Παγκόσμια Τάξη Πραγμάτων]* (London: Continuum, 2006), 154.

49 World Evangelical Fellowship (Παγκόσμια Ευαγγελική Κοινότητα), “The Geneva Report 2001” [“Η Έκθεση Της Γενεύης 2001”], *World Evangelical Alliance Website*, 28 Μαρτίου 2001, http://www.worldevangelicalalliance.com/textonly/3rlc_genevareport01.htm (όπως εμφανίστηκε στις 29 Αυγούστου 2006).

50 Dallas Willard, *The Great Omission: Reclaiming Jesus’s Essential Teachings on Discipleship [Η Μεγάλη Παράλειψη: Ανα-Ζητώντας Τις Θεμελιακές Διδασκαλίες Του Ιησού Για Την Μαθητεία]* (San Francisco: HarperSanFrancisco, 2006), x.

51 Reinhold Niebuhr, “The Christian Church in a Secular Age” [“Η Χριστιανική Εκκλησία Σε Μία Κοσμική Εποχή”], στο *Christianity and Power Politics* (New York: C. Scribner’s Sons, 1940), 212.

52 Kenneth L. Woodward, κ.ά., “The Changing Face of the Church” [“Το Μεταβαλλόμενο Πρόσωπο Της Εκκλησίας”], *Newsweek*, 16 Απριλίου 2001, 49.

53 Ψαλμός 118:6

54 Προς Εβραίους 13:6

55 Το βιβλίο του Mark Durie στις ΗΠΑ και στην Αυστραλία διατίθεται από: Garden of Readin', Elmbrook Church, 777 South Barker Road, Brookfield, WI 53045, USA. Τηλ: 262-796-5720

E-mail: dborleis@gardenofreadin.com Website: www.gardenofreadin.com/ Στην Αυστραλία διανέμεται από: City Harvest International, <http://shop.cityharvest.org.au/>.

56 Για περαιτέρω διάβασμα:

Answering Islam: A Christian-Muslim Dialog [Απαντώντας στο Ισλάμ: Ένας Διάλογος Ανάμεσα Στον Χριστιανισμό Και Στο Ισλάμ], <http://answering-islam.org/>. Δικτυακός τόπος με πλούσιο απολογητικό υλικό, που συμπεριλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα από άρθρα τα οποία παρουσιάζουν Χριστιανικές απαντήσεις σε Μουσουλμανικά ερωτήματα και προκλήσεις. Επίσης εγείρει και πολλά ερωτήματα σχετικά με, και προς το Ισλάμ.

Mark Durie, *Revelation? Do We Worship the Same God? Jesus, Holy Spirit, God in Christianity and Islam* [Αποκάλυψη; Λατρεύουμε Τον Ίδιο Θεό; Ο Ιησούς, Το Άγιο Πνεύμα Και Ο Θεός Στον Χριστιανισμό Και Στο Ισλάμ] (Mt. Gravatt, Australia: City Harvest, 2006). Μια περιεκτική και με πειστικά επιχειρήματα μελέτη που απορρίπτει το επιχειρήμα ότι το Ισλάμ και ο Χριστιανισμός έχουν τον ίδιο Θεό, το ίδιο Πνεύμα και τον ίδιο Ιησού.

ITL: Thought-Provoking Muslim-Christian Dialogue [Ένας Διάλογος Ανάμεσα Στο Ισλάμ Και Στον Χριστιανισμό Που Διεγείρει Τη Σκέψη], <http://www.itl.org.uk/>. Δικτυακός τόπος απολογητικής, που παρουσιάζει μια προκλητική Χριστιανική απάντηση στο Ισλάμ (κάπως πιο ήπιων τόνων από το *Answering Islam* [Απαντώντας στο Ισλάμ]).

Michael Nazir-Ali, *Conviction and Conflict: Islam, Christianity and World Order* [Πεποίθηση και Σύγκρουση: Το Ισλάμ, Ο Χριστιανισμός Και Η Παγκόσμια Τάξη Πραγμάτων] (New York: Continuum, 2006). Αυτό το βιβλίο εξετάζει το ρόλο της θρησκείας στην κοινωνία και ιδιαιτέρως τη σχέση της θρησκείας με το κράτος, το νόμο και το κατά πόσο δικαιώνεται η ένοπλη σύγκρουση.

Melanie Phillips, *Londonistan* [Λονδινονιστάν] (London: Doubleday, 2006). Μια χωρίς φόβο μελέτη του πώς η Βρετανία έχει γίνει η Ευρωπαϊκή βάση των ριζοσπαστικών ισλαμικών ομάδων που δρουν σε διεθνές επίπεδο, με προτάσεις για την αποκατάσταση του προβλήματος.

Peter Riddell & Peter Cotterell, *Islam in Context* [Το Ισλάμ Σε Πλαίσιο] (Grand Rapids: Baker Academic, 2003). Μια έρευνα των πεποιθήσεων και της ιστορίας του Ισλάμ έως σήμερα, με επικέντρωση στις εσωτερικές διαιρέσεις του Ισλάμ και στο πώς αυτές οι διαιρέσεις επηρεάζουν την σχέση των Μουσουλμάνων με τον υπόλοιπο κόσμο.

Patrick Sookhdeo, *Islam: The Challenge to the Church* [Ισλάμ: Η Πρόκληση Της Εκκλησίας] (Pewsey: Isaac Publishing, 2006). Μια ευκολοδιάβαστη, καλοχτισμένη

εξέταση της πρόκλησης που θέτει το Ισλάμ για την Εκκλησία και της επείγουσας ανάγκης να ανταποκριθούν οι Χριστιανοί σ' αυτήν.

Patrick Sookhdeo, *Understanding Islamic Terrorism: The Islamic Doctrine of War* [Κατανοώντας Την Ισλαμική Τρομοκρατία: Το Ισλαμικό Δόγμα Του Πολέμου] (Pewsey: Isaac Publishing, 2004). Μια σπουδαία μελέτη των κειμένων και της ιστορικής εφαρμογής του ισλαμικού δόγματος της τζικάντ.

Robert Spencer, *The Myth of Islamic Tolerance: How Islamic Law Treats Non-Muslims* [Ο Μύθος Της Ανεκτικότητας Του Ισλάμ: Πώς Αντιμετωπίζει Ο Ισλαμικός Νόμος Τους Μη Μουσουλμάνους] (New York: Prometheus Books, 2005). Μια συλλογή εργασιών από διαφορετικούς συγγραφείς, που επικεντρώνεται στην αντιμετώπιση των μη Μουσουλμανικών μειονοτήτων εκ μέρους των Μουσουλμάνων κατά τη διάρκεια των αιώνων.

Robert Spencer, *The Politically Incorrect Guide to Islam* [Ο Πολιτικά Μη Ορθός Οδηγός Για Το Ισλάμ] (Washington, DC: Regnery Publishing, 2005). Μια έξοχη μελέτη της ιστορίας και των πεποιθήσεων του Ισλάμ, που θέτει τις πιο προκλητικές ερωτήσεις, τις οποίες οι περισσότερες από τις υπόλοιπες ακαδημαϊκές εργασίες δεν τολμούν να θέσουν.

The Muslim-Christian Debate Website [Δικτυακός Τόπος Για Την Αντιπαράθεση Χριστιανισμού Και Ισλάμ], <http://www.debate.org.uk/>. Ένας δικτυακός τόπος απολογητικής και πολεμικής, που παρουσιάζει Χριστιανικές απαντήσεις σε αντιρρήσεις του Ισλαμισμού και που αμφισβητεί τα ίδια τα κείμενα-θεμέλια του Ισλάμ.

Bat Ye'or, *Islam and Dhimmitude: Where Civilisations Collide* [Το Ισλάμ Και Το Ντιμί: Εκεί Που Συγκρούονται Οι Πολιτισμοί] (Lancaster: Gazelle Book Services, 2002). Δείχνει πώς τα δογματικά σχήματα υποταγής των λαών *dhimmi* (π.χ. Χριστιανών και Ιουδαίων) ξεκίνησαν να υφίστανται κατά την διάρκεια των Αραβικών και Τουρκικών κυμάτων της Ισλαμικής κατάκτησης και ποια είναι η αξία τους στη σημερινή εποχή.